

Yenilikçi Okullar Özellikler-Beceriler-Stratejiler-Uygulama Örnekleri

*¹Osman Yunus KURT

0000-0002-1088-946X, Karabük Üniversitesi, osmanyunuskurt@gmail.com

Geliş Tarihi : 30-05-2021

Kabul Tarihi : 07-11-2021

Öz

Bu çalışmada eğitim niteliğini artırmaya yönelik "Yenilikçi okullar, özellikler-beceriler-stratejiler-uygulama örnekleri" kitabı incelenmiştir. Yazarlar eserde eğitimde niteliği artırmaya yönelik yenilik, 21.yy. becerileri, yeniliği destekleyen etmenler, dünyada ve Türkiye'deki yenilikçi uygulamalardan örneklere yer vermişlerdir. Ayrıca yazarlar bu kitapla okullarımızı nitelikli hâle getirebilmek için öğrenci, öğretmen ve yöneticilerin neler yapması gerektiği konusunda fikirler vererek yönlendirmeler yapmışlardır.

Anahtar kelimeler: Yenilikçi okul, Liderlik, Eğitim

Innovative Schools Characteristics -Skills- Strategies -Praxis Samples

Abstract

In this study, the book of "Yenilikçi okullar, özellikler-beceriler-stratejiler-uygulama örnekleri" has been examined. The authors of this book analyzed the innovations in education, 21st century skills, factors that support innovation, and examples of innovative practices both in the world and in Turkey. In addition, the authors explained in detail what students, teachers and administrators should do in order to make schools more qualified.

Keywords: Innovative school, Leadership, Education

---

¹ Osman Yunus KURT, Karabük Üniversitesi, osmanyunuskurt@gmail.com

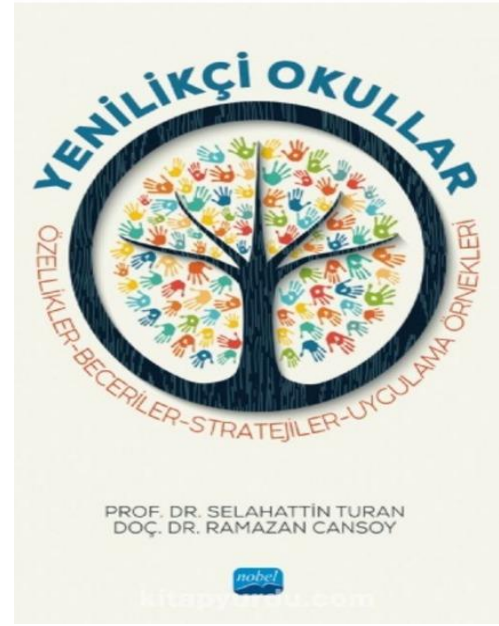
Günümüzde eğitim öğretim hayatımızın merkezinde yer alan ve hiç kimsenin gerekliliğini inkâr edemeyeceği bir durumda yer almaktadır. Hiç şüphesiz en temel eğitim kurumları okullarımızdır. Okullarımızın niteliksel açıdan durumları elbette çok önemlidir. Fakat gözden kaçırılmamalıdır ki, niteliksel olarak yoksun okulların öğrenci öğrenmeleri üzerindeki etkileri sınırlıdır.

Yenilikçi Okullar kitabı günümüzde Millî Eğitim Bakanlığının hedefleri doğrultusunda sağlamak istediğimiz okul özelliklerinin nasıl hayata

geçirilebileceği konusunda bizlere fikir vermekte ve yol göstermektedir. Bunlar, 21.yy. becerilerinin aktarılması ve açıklanması, okulda yeniliği destekleyen etmenlerin açıklanması, yenilikçi okulların genel özellikleri ve yenilikçi okullara dünyadan ve ülkemizden örnekler verilmesi şeklinde sağlanmaktadır.

Kitap yedi bölümden oluşmaktadır. Kitabın birinci bölümü sunuş bölümüdür. Sunuş bölümünde kitabın içeriğinde anlatılacak konuların neler olduğu açıklanmıştır. Ayrıca yenilik kavramıyla ilgili tanımsal olarak bilgilendirmede yine birinci bölümde yer almaktadır.

Kitabın ikinci bölümünde eğitim ve yenilik kavramları birbirleriyle ilişkilendirilmiştir. Eğitimde yenilikçilikle ilgili olarak OECD ve WEF raporlarındaki stratejiler aktarılmıştır. Yine Oslo El Kılavuzuna göre okullardaki inovasyon uygulamaları ve özellikleri de bu bölümün içerisinde okuyucuya verilmiştir. Eğitimde yenilik bölümünün alt başlığı olan eğitimde yenilikçi yaklaşımların uygulanması başlığında ise Finlandiya’da uygulanan yöntemler ele alınmış ve Finlandiya’nın başarısından söz edilirken bu başarının sağlanması için yenilik kavramının öneminden bahsedilmiştir. Ayrıca okullarda kalıcı ve yenilikçi değişimlerin sağlanabilmesi için okulların geliştirilmesi, desteklenmesi, yeniden yapılandırılması ve dönüştürme boyutlarının gerçekleşmesi beklenmektedir. Bu değişikliklerle birlikte okullarda yenilikçi okul olmaya temel adımların atılmış olacağı ifade edilmiştir.

Kitabın üçüncü bölümünde yenilikçi okulların ve 21.yy. temel becerilerinin neler olduğuna değinilmiştir. Bu bölümdeki beceriler daha çok insanı geliştirmeyi hedefleyen becerilerdir. Bu temel beceriler olarak eleştirel düşünme, problem çözme, iş birliği ve iletişim becerisi, yenilikçi ve yeni fikir üretme becerisi, liderlik, değerlere sahip olma ve kültürel farkındalık bilgisi becerileri ve son olarak da bilgi, medya, teknoloji becerileri ve dijital vatandaşlık konuları açıklanmıştır.

Eleştirel düşünme becerisinin gelişmesi de yine kişinin iş birliği ve iletişim becerisinin gelişmesine bağlıdır. Düşünme, bireyin sahip olduğu zihni yeteneklerini kullanarak sonuca ulaşması demektir; fakat eleştirel düşünmede sadece sonuca ulaşma değil sonuca ulaşmadan önce bireyin kendi kararlarını sorgulaması ve devamında karar vermesi vardır. Bu sayede eleştirel düşünen birey açık görüşlü olup soruna yönelir ve sorunların çözümü için plan stratejiler geliştirirler (Turan ve Cansoy, 2021: 19-24).

Problem çözme becerisi bireylerin ulaşmak istedikleri örgütsel amaçları ve hedeflere ulaşmalarını engelleyen çatışma hâlidir. Problem çözme becerisinin gelişmesi sayesinde örgütse amaçlara ulaşma hedefi de gerçekleşmiş olacaktır ki bu durum, yenilikçi okul olma yolunda atılan bir adım demektir (Turan ve Cansoy, 2021: 24-29).

Bilgi, medya ve teknoloji okur yazarlığı sayesinde güncel bilgilere ulaşmayı kolaylaştırmakta ve bu bilgilerin gerçekliği hakkında kişilere fikir yürüttüree bilmektedir. Fakat bunların hepsinin yanı sıra yeni bir dünya dediğimiz teknoloji dünyasında seyahat edebilmek içinde o dünyanın vatandaşı olmak gerekmektedir ki bunun yolu da dijital vatandaşlıktan geçer. Dijital vatandaşlık, sanal dünyada kişinin sorumluluk ve haklarını bilerek tıpkı bir ülke vatandaşının yaşadığı gibi sorumluluk sahibi olarak teknolojiyi kullanımını sağlar (Turan ve Cansoy, 2021: 45-46).

Kitabın dördüncü bölümünde ise okullarda yeniliği destekleyen etmenlerden söz edilmiştir. Yeniliği destekleyen etmenler olarak etkili öğretmenler, eğitim programları, öğrenci değerlendirme yöntemleri, öğrenme alanlarının düzenlenmesi, öğretim ve öğrenme yaklaşımları, proje tabanlı öğrenme, tasarım odaklı düşünme, teknoloji kullanımı, harmanlanmış öğrenmenin eğitimde kullanılması ve son olarak oyunlaştırma etmenleri açıklanmıştır. Bunlardan ayrı olarak okulda yeniliğe yönelik diğer bazı stratejiler açıklanmadan bilgi verilmiştir.

Öğretmenler yenilikçi okul yolunda ilerleye bilmek için yazarlarımızın da belirttiği gibi programda değişiklikler yapmalı ve öğrenci değerlendirme yöntemlerini değiştirmelidirler. Öğrenci değerlendirme yöntemi klasik yöntemler yerine öğrencilerin daha aktif olduğu performans

değerlendirme, ürün dosyası, rubrikler, bilgisayar destekli uygulamalar gibi yöntemlerin uygulanması ile daha verimli ve teşvik edici olacaktır. Öğrenme alanları etkili öğretmenler rehberliğinde düzenlenmeli öğrencilerin aktif olmaları sağlanmalıdır. Öğrencilerin daha önce elde etmiş olduğu 21.yy becerilerini ortaya çıkarabilecekleri, aktif araştırma yapılabilen ve iş birliği sağlanabilen alanlara sahip okullar yenilikçi okul olma aşamasında ilerlemektedir (Turan ve Cansoy, 2021: 47-64).

Bölümün ilerleyen kısımlarında ise öğrencilerin becerilerini ortaya çıkarabilecekleri, öğrencilerin aktif ve egemen olduğu öğrenme ortamları için tasarım ve düzenlenmelerinin nasıl yapılabileceği ele alınmıştır. Bunlardan tasarım odaklı düşünme modeli sayesinde bireyler empati kurma, problem tanımlama, araştırma, fikir üretme, prototip yapma ve test etme aşamalarından geçmektedir. Bu tasarım ortamları sayesinde okullar, öğrencilerin kendilerini evlerindeymiş gibi gördükleri rahat hareket edip düşünebildikleri ve hayallerini gerçekleştirdikleri tasarım odaklı okullar olacaktır (Turan ve Cansoy, 2021: 64-71).

Kitabın beşinci bölümünde, daha önceki bölümlerde açıklanan beceri ve etkenlerin neler olduğuna, yenilikçi okulların özellikleri olarak kısaca değinilmiştir.

Kitabın son iki bölümü olan altıncı ve yedinci bölümlerde ise bizlere fikir ve örnek olması açısından yenilikçi okulların dünyada ve ülkemizdeki örneklerine görseller vasıtasıyla yer verilmiştir.

Yazarlar tüm bu rapor ve araştırma sonuçlarını ortaya koyduktan sonra yenilikçi okulların en temel özellikleri şöyle sıralanmıştır (Turan ve Cansoy, 2021: 74-75):

1. Farklı değerlendirme yöntemleri,
2. Harmanlanmış öğrenme,
3. Öğretmenlerin mesleki iş birliği,
4. Okul dışı deneyim fırsatları,
5. Toplum katılımı,
6. 21. yüzyıl becerileri odaklı öğrenme,
7. Bireyselleştirilmiş öğretim,
8. Proje tabanlı öğrenme,
9. Esnek öğrenme ortamları,
10. Ailelerin okuldaki öğrenme ortamlarına katılımları,
11. Esnek eğitim programları,

12. Güçlü öğretim ve öğrenme yaklaşımları,
13. İşbirliğine dayalı öğrenme,
14. Yeniliğe açıklık ve yeni uygulamaları deneme isteği."

Yazarlar eserde anlaşılır bir dil kullanmıştır. Kitabın aşama aşama ilerlemesi ve yazarların birden çok kaynaktan yararlanarak yaptıkları açıklamalar sayesinde konunun okuyucular tarafından daha rahat ve açıkça anlaşılmasını sağlamaktadır. Kitapta belirtilen beceri ve etkinliklerin okullarda ve sınıflarda uygulanmasının eğitimdeki kaliteyi artıracığı ifade edilebilir.

KAYNAKÇA

- [1]. Turan, S. & Cansoy, R. (2021). *Yenilikçi okullar, özellikler-beceriler-stratejiler-uygulama örnekleri*. Ankara: Nobel Yayınları.